

Aan

Minister

nota

Rapport nationaliteitseis kapitein op een Nederlands
zeeschip – opvolging aanbevelingen

TER BESLISSING

Datum

14 april 2025

Onze referentie

IENW/BSK-2025/93777

Opgesteld door

DG Luchtvaart en Maritieme
Zaken
Dir. Maritieme Zaken
Afdeling Zeevaart

Beslistermijn

20 april 2025

Bijlage(n)

2

Aanleiding

Tijdens het plenair debat op 18 april 2024 inzake het wetsvoorstel Wet bemanning zeeschepen, heeft de Tweede Kamer verzocht om een evaluatieonderzoek naar de nationaliteitseis voor de kapitein op Nederlands zeeschepen. Het rapport biedt over de periode 2006-2023 kwalitatieve en kwantitatieve inzichten, inclusief een schets van de arbeidsmarkt in de zeevaart, de instroom in het maritiem onderwijs en de nationaliteitseisen van kapiteins in omliggende landen. De begeleidende brief aan de Kamer bevat een samenvatting en conclusies van het rapport. Tevens wordt ingegaan op de opvolging van de aanbevelingen aan de rijksoverheid.

Geadviseerd besluit

Ik adviseer u het rapport "Evaluatieonderzoek naar de nationaliteitseis, inclusief versoepeling, voor de kapitein op een Nederlands zeeschip" aan de Tweede Kamer aan te bieden, vergezeld van de begeleidende brief.

Kernpunten

Het evaluatieonderzoek toont met cijfermatige onderbouwing aan dat gedurende de onderzoeksperiode een structureel tekort bestond aan Nederlandse kapiteins. Het totaal aantal schepen onder Nederlandse vlag is vanaf 2012-2021 redelijk stabiel. Duidelijk is dat van verdringing van Nederlandse kapiteins geen sprake is. Het rapport concludeert dat het noodzakelijk is en blijft dat buitenlandse kapiteins worden toegelaten om het tekort aan Nederlandse kapiteins op te vangen en daarmee de Nederlands gevlagde zeeschepen te kunnen laten varen. Het tekort aan Nederlandse kapiteins wordt veroorzaakt door onvoldoende instroom van studenten in het nautisch onderwijs maar ook door vroege uitstroom van gediplomeerde officieren.

De huidige regeling van sociale partners voor een beoordeling van een aanvraag om een niet-EU/EER kapitein dienst te laten doen op een Nederlands zeeschip biedt ook voldoende waarborgen om verdringing tegen te gaan.

De belangrijkste aanbeveling aan de rijksoverheid betreft het herintroduceren van een wettelijke bepaling inzake staatsveiligheid voor individuele kapiteins. Het rapport adresseert de positie van de kapitein in relatie tot staatsveiligheid gelet op de huidige geopolitieke spanningen. Een aanzienlijk deel van de Nederlandse zeeschepen vaart thans met Russische kapiteins.

De Wet zeevarenden bevat geen bepaling om een individuele buitenlandse kapitein in verband met de staatsveiligheid te weigeren. De wet (en straks de Wet

bemanningszeeschepen) kent wel de mogelijkheid om de vrijstelling van de nationaliteit van een specifiek land ongedaan te maken. Echter een dergelijke generieke maatregel, met name als uit een specifiek land veel kapiteins worden geworven, heeft als consequentie dat een deel van de Nederlands zeeschepen niet meer kan varen en zal omvlaggen naar een ander land. U geeft aan dat u de Wet bemanning zeeschepen hierop zal aanpassen, zodat een individuele kapitein kan worden geweigerd op Nederlandse zeeschepen in geval de staatsveiligheid in het geding is. Hiermee worden ook de belangen van de Nederlandse zeeschepen geborgd. Over de precieze uitwerking wordt overleg gevoerd met het ministerie van JenV en overheidsdiensten (AIVD, MIVD en NCTV).

Krachtenveld

Zowel de KVNOR (werkgeversorganisatie in de zeevaart) als Nautilus (werknemersorganisatie in de zeevaart) hebben in hun respectievelijke kennismakingsgesprekken met u het belang onderstreept van een krachtige Nederlandse vloot en aandacht gevraagd voor de positie van Nederlandse kapiteins. De verwachting is dat beide partijen zich kunnen vinden in de wijze waarop u opvolging en invulling wenst te geven aan de aanbevelingen.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Rapport nationaliteitseis kapitein op een Nederlands zeeschip – opvolging aanbevelingen	Brief Tweede Kamer
2	Onderzoek nationaliteitseis kapitein (PDF)	Rapport Bureau JNAB bv (18 november 2024) Rapport van het evaluatieonderzoek naar de nationaliteitseis, inclusief versoepeling, voor de kapitein op een Nederlands zeeschip

Datum
9 april 2025

Onze referentie
Vul hier het CM-nummer in

Opgesteld door
DG Luchtvaart en Maritieme Zaken
Dir.Maritieme Zaken
Afdeling Zeevaart

Aan
Minister

Bijlage(n)
2